

finde Sted! Mit Nei skal for min Person være en Protest imod dette Ministerium, mod den Uret, det har bedrevet, og mit Nei skal desuden være en Indsigelse, en Erklæring fra min Side om, at jeg ikke kan være enig med det høie Folkething, naar det har proklameret, at Spørgsmaalet om dette Ministerium eller ikke dette Ministerium er dødt. Jeg siger, at det er dette Ministerium, i hvilket alle de grundlovsstridige Love og Handlinger og hele denne ny Grundlov er personificeret; med Alt dette maa det staa og falde. Staar det under dette Forhold, ja saa indrømmer jeg, har det vundet og kan lade det gaa i Arv til Efterkommerne; men falder dette Ministerium, ja saa have vi fejret og vundet vor Bevillingsret tilbage. Bliver Ministeriet staaende, hævdes det i sin Stilling — ligeegyldigt om der kommer nogle Gendarmer fra eller til, thi det er et aldeles underordnet Spørgsmaal — har det fejret med sin Grundlov. Falder det, har Folkethingetsretten, Grundloven i sin gamle Forstaaelse fejret. Men dermed have vi ikke fejret anderledes, end at vi, saaledes som vi altid have ønsket, kun fejre med Anerkjendelse af de andre Faktorer virkelig grundlovmæssige Rettigheder. Der kan blive haardt Arbejde nok endda. Men efterat Ministeriet har vundet, have vi kun at tage imod, hvad man af Naade vil unde os. Dette er Stillingen.

Jeg har til disse faktiske Grunde for min Afstemning desuden en, om jeg saa maa sige, mere personlig. Jeg har forstaaet Sagen saaledes — dette er min Betragtning — at man vilde gjøre, hvad der med Væde kunde gjøres fra Folkethingets Side for at undgaa den akutte Krise, som Regjeringen og dens Venner truede os med i 1884—85; men naar vi desuagtet ikke kunde værges os mod Grundlovsbrudet, skulde man udholdende staa sammen, indtil Folket havde vundet sin Ret. Jeg tog min Del i at forklare Folket, hvilken Uret der var gjort det af dette Ministerium, og i at tilraade det Udholdenhed sammen med dets Repræsentanter. Jeg veed ikke, at jeg nogenstunde har sagt Noget, som ikke i og for sig var rigtigt, saavel som det var ment, og som ikke under de Forudsætninger, under hvilke det blev sagt, var fuldstændig forsvarligt og gennemførligt, og jeg kan derfor ikke — det maa det høie Thing indrømme mig — ret vel løbe fra det, som jeg har ønsket, at de Andre skulde holde fast paa. Jeg tror, at den Befolkning, jeg har talt til, og de Vælgere, jeg skylder min Plads her, kunne kræve, at jeg staa fast paa det Standpunkt, jeg har formanet dem til at staa paa. Det stiller sig nu saaledes for mig, at hvad man

end har sagt om Forhandlings- og Afteforhandlingstaktik, saa har jeg dog den absolute Opfattelse af Valgene ogsaa i Fjor, at der var den Gang Ingen, der drømte om, at vi nogle Maaneder efter skulde erklære Ministerspørgsmaalet for dødt for Folkethinget, at nu skulde vi erklære, at den Sten kunde vi ikke løste, den skulde vi lade ligge. Jeg har udtalt mig for mine Vælgere derhen, at jeg anser dette Ministerium som en Personificering af de onde Deer, der ødelægge vort Forfatningsliv. Mod dette Ministerium er altsaa Formen for den Kamp, hvori vi staa, det indrømmer jeg det ærede Medlem fra Viborg at al Tale om økonomiske Vettelser, som man vil vinde under dette Ministerium, ikke have Noget at sige mod at føre vort konstitutionelle Liv tilbage under Grundlovens rette Forstaaelse. Jeg erklærede altsaa lige overfor mine Vælgere, at hvad man end kunde sige om Folkethinget, høie sig for Uretten, høie sig for dette Ministerium, bevilge det en Finantsloov, antog jeg ikke, at det vilde gjøre; jeg vilde i alt Fald ikke være med dertil. Jeg erkjender nu vel fuldt ud, at man i de enkelte Spørgsmaal paa ingen Maade skal binde sig lige overfor Vælgerne, i Livsspørgsmaal tror jeg, at Vælgerne i og for sig have Krav paa, at deres Repræsentanter ikke sige Et paa Valgdagen og gjøre noget Andet paa Rigsdagen. Derfor allerede af den Grund maa jeg sige: Jeg kan ikke følge det høie Folkething paa dets Nei, efter som den foreliggende Situation er. Vilde jeg komme til den Erkjendelse eller maatte jeg komme til den Erkjendelse, at der for mig intet Andet var at gjøre, saa henvendte jeg mig til Vælgerne forklare dem dette, og lod dem, om de ville, vælge en Anden, idet jeg udtalte overfor dem, at som Stillingen var bleven, maatte vel ogsaa denne Valgtreds følge denne usalige Strøm nedad. Jeg kan jo ikke negte, at hvis jeg havde tænkt mig, at det skulde være saadan, at man vilde hele Landet over have „slaaet Vand paa“, og holde Folk for Mundden, saa de aldrig maatte sige: Ned med et Ministerium, der har behandlet dem saadan, aldrig maatte udtale lydelig for en Forsamling Haabet og Forventningen om et nyt Ministerium, der vilde holde Grundloven, men at de skulde lægge Haanden paa Mundden, dæmpe Tølleterne og i det Hele taget være grumme stikkelige, kun tænkende paa den Mad, vi dog ikke kunne staffe dem — saa vilde jeg have ønsket, at det høie Thing var gaaet til sidste Valg med den Proklamation, der senere, og navnlig i denne Samling er hørt sagt til Folket: „Vi ere fær-